

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium

**Wiestner, Jacob
Prielmeyer, Bernhard F.**

Ingolstadii, 1692

Articulus VII. De Consensu Apostolico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

nientibus ratificari docent, Bartol. in l. Si quis 25. §. Jussum. ff. De acquirenda hered. n. 5. & Baldus in l. Cum ipsa 4. C. De contrah. empt. n. 5. cujus tamen in §. Posthac, cit. traditum generale dogma casu, quo Ratihabitio fit solenniter, & ab omnibus, à quibus actus ab initio geri debebat, procedere, arg. l. 1. C. Qui admitt. ad bon. poss. ex communi aliorum sensu, negat Sarmiento cit. n. 1. Sed hinc ulterius

¶ 5 Dubium quartò oritur, an Alienatio non solennis, Solennitatibus v. g. Capituli aut Superioris consensu ex intervallo supervenientibus ita ratificetur, ut perinde habeatur, ac si nulla Solennitas desiderata, ac proinde Alienatio ab initio valida fuisset? quod negat Panormit. in c. Cum nos cit. n. 5. eam non nisi à tempore Solennitatis supervenientis validam censerì desumens ex Regulis, Non firmatur tractu temporis, quod de Jure ab initio non subsistit; quæ r. 8. in 6. & Quod ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere, quæ est 29. ff. De R. I. Verùm, quia superveniens illorum consensus fictione Juris ad celebrati Contractus tempus retrotrahitur cc. cit. ac proinde Alienatio non per solum tractum temporis, sed legitimum consensum supervenientem ratificatur, ut notat Glossa Magna in Reg. cit. & præterea cum Ecclesia contrahens istius favore à Contractu resilire, etiam ante prius ommissi consensûs adventum, non potest, allegata Regulæ videri possunt, non obstare, quò minùs superveniente legitimo consensu Alienatio ita ratificetur, ut perinde habeatur, ac si ab initio valida fuisset: quod cum Navarro n. 17. cit. & alijs antiquioribus non obscurè sentit Suarez Tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 27. n. 20.

ARTICULUS VII.

De Consensu Apostolico.

SUMMARIUM.

1. Sine isto Ecclesiarum res sub-
- mitti nequeunt Laicis :
2. Et Immobiles ac Pretiosæ
- alienari.
3. Ex-

3. Extravag. Ambitiosæ dispo-
sicio.
4. Contra hanc facta Aliena-
tionis irritatio:
5. Et pœna alienantium sine
consensu Papa,
6. Extravag. cit. requisito ad
quamcunque rei Immobilis,
7. Non tamen modica &c. Alie-
nationem.
8. An etiam ad eam, qua Jure
Antiquo est permessa, dubitan-
di ratio:
9. Cum stylo Curie & cit. Extra-
vag. sine non satis conveni-
ens.
10. Sensus verborum, Præter-
quam in casibus Jure per-
missis.
11. Ad Alienationem ultra
Papa Consensum nihil exigi
Affirmantium,
12. Et Negantium opiniones,
13. Conciliantur distinctione.
14. Papa in Alienationem dam-
nosam consentire velle non
censetur:
15. Neque licitè potest,
16. Sine violatione proprij Jura-
menti:
17. In utilem etiam, non solet
ad informationem solius Alie-
nantis.
18. Specialem tamen consensum
præstans, supplet Solennita-
tes:
19. In specie Tractatum Capitu-
larem:
20. Consensum Superioris imme-
diati & Capituli,
21. Istiusque Subscriptionem.
22. Vi Clausula, Si ita est.
23. Extravag. cit. usu receptam
Affirmantium,
24. Et Negantium varia Opinio-
nes.
25. De ea sensus DD. Germaniæ
nostra.
26. Tenor Juramenti Prelato-
rum de non alienando:
27. Ejus explicatio Wagner-
kiana,
28. Confutatur.
29. Non extenditur ad Aliena-
tiones Jure permissas sine So-
lennitate.
30. Sine hac eo non prohibitas
comprehendit.
31. Ejusdem Interpretis exposi-
tio altera.

Antiquo Jure proditis Ecclesiasticæ Alienationis Solen-
nitatibus cum tempore accessit Consensus Sedis Aposto-
licæ:

licæ: sine cujus speciali licentia & Consensu Capituli sui, Prælati aliique Rectores Ecclesiarum Bona immobilia seu Jura illarum Laicis submittere seu subiicere: illos Patronos & Advocatos sive suarum Ecclesiarum, Rerumque & Jurium Defensores, constituere: eosque quasi Dominos aut Superiores recognoscere à Gregorio X. in Concilio Lugdunensi prohibiti sunt: & super ejusmodi Concessionibus, & Alienationibus celebrati Contractus, hisque firmandis adjecta Juramenta &c. irritata, ut refertur c. *Hoc consultissimo 2. De Reb. Eccles. alien. in 6.*

- 2 Eadem Apostolici Consensus Solennitas ad alias Rerum Ecclesiæ Immobilium, & mobilium Pretiosarum Alienationes postea generaliter à Paulo II. requisita est famigeratâ illâ, & in libris Scholisque, & utroque Foro celebratâ Constitutione, quæ incipit: *Ambitiosa & Extravag. Unicâ inter Com. eodem Tit.* refertur. Eâ memoratus Papa imprimis prohibet quamcunque
- 3 Alienationem, quâ ejusmodi res sive Bona sine Consensu Apostolico transferuntur. Deinde excipit tres casus Alienationis sine ejusmodi Consensu permixtæ: scilicet *Locationem infra triennium: Infeudationem & Emphyteusin in casibus jure permissis, & de bonis in Fendum vel Emphyteusin dari solitis ab antiquo*, cum evidenti utilitate faciendam: & Alienationem fructuum, qui servando servari non possunt. Postea extra hos casus de rebus seu bonis Ecclesiarum, inconsulto Romano Pontifice factam quamcunque Alienationem *nullius omnino roboris vel momenti*, hoc est, ipso jure irritam esse decernit ita, ut ejusmodi res & bona sic alienata ad suas Ecclesias liberè debeant reverti.
- 5 Denique, tam Alienantem, quàm alienatas ejusmodi res & bona recipientem, Excommunicationis sententiâ ferit: & alienantem insuper, si Episcopus vel Abbas sit, Ecclesiæ suæ ingressu omnino interdictum, & si in interdicto sex menses perseveret, à regimine & administratione suæ Ecclesiæ suspensum: Inferiores autem Prælatos & Rectores, Prælaturis suis, Beneficijs &c. ipso facto privatos esse decernit. De qua Constitutione *Extravag. latè*

Con-

Convenit inter DD. primò, eâ prohibitas esse omnes species Alienationis, & omnia pacta, quibus rei Immobilis aut mobilis Pretiosæ dominium, non tantùm Directum, sed etiam Vitale, Vsfusfructus, aut Jus in re in alterum transfertur; quia eâ non tantùm Venditio &c. sed etiam Emphyteusis, Locatio ultra triennium, Hypotheca, aliique similes Contractus prohibentur, Barbofa *in Extravag. cit. n. 5.*

Convenit inter eosdem secundò, Consensum Apostolicum, non tantùm in Contractu Feudali & Emphyteutico, tribus casibus relatis, sed etiam in rei modicæ & Ecclesiæ inutilis juxta *can. Terrulas 12. q. 2.* & alijs casibus Jure antiquo sine Solennitatibus permixtæ Alienationis, non requiri, Barbofa *ibid. n. 14.* & *De Off. ac Potest. Episc. alleg. 95. à n. 50.* Donatus *Tom. 1. Prax. Regul. p. 2. Tract. 14. à q. 35.* quod de dispositione *can. Terrulas cit. à S. Congreg. Cardinal. Trident. Interpp. iteratò declaratum*, testis est Fagnanus. *in c. Nulli cit. n. 25.*

Controvertitur autem inter eos primò, an Consensus Apostolicus etiam exigatur ad Alienationem, quæ, exigente aut suadente justâ causâ, & adhibitis Juris Solennitatibus fit? ratio dubitandi est; quòd *cit. Extravag. sine Consensu illo fieri prohibeantur Alienationes, praterquam in casibus à Jure permissis.* Cùm ergo Immobilium & mobilium Pretiosorum Alienatio, exigente aut suadente justâ causâ, & Solennitatibus intervenientibus, à Jure permixta sit, his cum illa concurrentibus, Apostolici Consensûs interventu, sicut olim, ita hodie etiam, opus esse non videtur Panormit. Navarro & Rebuffo *in suis Tractat. De Alienat. Rer. Eccles. omnibus n. 2.* Quorum opinio non parùm ex eo confirmatur; quòd, si hoc etiam casu necessarius esset Consensus Apostolicus, exceptio illa, *Praterquam in casibus à Jure permissis*, nihil operaretur; ac proinde otiosa & inutilis foret, contra *c. In ijs 30. De Privileg. & communem sensum DD. Legis etiam Pœnalis & odiosæ, ne otiosa evadat, interpretationem latam sustinentium, arg. c. Si Civitas 17. De sent.*

Ex-

Excommunicat. in 6. c. ac §. fin. De Usuris in 6. junctâ Gloſſâ in §. fin. cit. V. Aliter facta.

9 Nihilominus, cum Immobilia aut mobilia Pretioſa alienantur, ultra juſtam cauſam & antiqui Juris Solennitates, regulariter Conſenſum Apoſtolicum *Extravag. cit.* requiri cum Quaranta in *Summa Bullar. V. Alienatio*, à n. 5. & Marco Ant. Genuenſi *Prax. Curia Archiepiſc. Neapol. cap. 8 §. n. 2.* probabilius defendunt Tamburin. *Tom. 3. De jure Abbat. diſp. 13. q. 9. n. 1.* Donatus *Tom. 1. Prax. Regul. tract. q. 23. n. 1.* & Wagnereck in *Extravag. cit. Exegeſ. Not. 4. in fine.* id aliorum DD. frequentiori calculo, Obſervantiâ, Stylo & Praxi Curia Romanæ receptum aſſerentes: ſeque fundantes in eâdem Conſtitutione; quâ memoratus Papa indemnitati Eccleſiarum, quæ bonorum ſuorum Alienationibus à ſuis Prælatiſ & Rectoribus ſæpe attentatis, paſſim magna detrimenta paſſæ ſunt, conſulere volens, in poſterum Alienationes quaſcunque fieri prohibuit, Romano Pontifice inconſulto: itaque ſibi & Succelloribus ſuis reſervavit cognitionem juſtæ cauſæ, ad Canonicam Alienationem requiſitæ; quia ſi Rerum Eccleſiaſticarum diſtractio generaliter in omnibus caſibus, in quibus de Antiquo, etiam *cit. Extravag. Novo Jure ſine Conſenſu Apoſtolicò fieri poſſet*, per eam contra Papæ intentionem & Proëmij tenorem, parum fuiſſet conſultum indemnitati Eccleſiarum: & Prælatorum, Eccleſiaſtica bona cum Divini cultûs detrimento uſurpare præſumentium, ambitioſæ cupiditati non ſatis occurſum; cum illarum Prælatiſ & Rectoribus non minùs licitum poſt illam eſſet, quàm fuit antè, ut rectè advertit Fagnanus in *c. Nulli §. De Reb. Eccleſ. alien. n. 15.* Unde in contrarium allatæ Rationis confirmatio nobis non adverſatur.

10 Ipa etiam Ratio majorem veri ſpecièm, quàm vim habet; quia *Extravag. cit. Verbis, Præterquam in caſibus à Jure permiſſis*, expreſſa Exceptio reſtringenda: & non ad omnes recentiores, ſed duos duntaxat immediatè præcedentes, *Feudalem & Emphy-*

Emphyteuticum Contractus, referenda est ita, ut per eam non Regula de non alienando, sed ea tantum, quæ de rebus Ecclesiæ in Feudum aut Emphyteusim non concedendis est, limite- tur, ut cum *cit.* Fagnano observat. Pirthing *Method. Jur. Ca- non. lib. 3. Tit. 13. n. 54.* evincit Ratio resolutionis: & inde etiam non obscure constat; quòd Exceptio illa duobus illis Contracti- bus: ipsi verò subijciantur verba, *ac de rebus, & bonis in Em- phyteusim ab antiquo concedi solitis, cit.* Fagnanus *n. 14.* & Do- natus *n. 5.*

Accedit; quòd Exceptio illa, etiamsi ad omnes, & non tantum duas proximè præcedentes Alienationis species referre- tur, tamen ne evaderet otiosa, de ejusmodi Alienationibus, Ju- re antiquo sine Solennitatibus permittis, & hæcenus explicatis, intelligenda potius, quàm ad eas, quæ præter justam causam etiam Solennitates exigunt, esset referenda: & non obscure referatur à Barboza *in Extravag. cit. n. 14.*

Controversia secundò est, an ad valorem Alienationis **II** post *cit.* Constitutionem Paulinam, præter Assensum Apосто- licum, necessaria sit justa causa, aut antiqui Juris Solennitates? Ratio dubitandi pro Affirmativa; partim quòd ejus Cõditor Pau- lus II. expressè omnes Prædecessorum suorum Constitutio- nes, Prohibitiones, & Decreta alia, super rerum Ecclesiastica- rum Alienatione edita, innovarit; ac proinde ijs præscriptas So- lennitates omnes voluerit observari: partim verò; quòd credi- bile non sit, Romanum Pontificem, qui Jura tuetur, Solenni- tates multis vigiliis & laboribus excogitatas, uno verbo & præ- fertim Constitutione, eundem, quem ipsa, finem spectante, subvertere voluisse, ut habent textt. *c. Ecclesia 57. §. Neque e- nim, de Electione, & l. Si quando 35. princip. C. De Inofficiosa Test.* Contrà pro Negativa imprimis est; quòd Papa sit omni- um Ecclesiarum Caput, *can. Imprimis §. Contra hoc 2. q. 1. & Supremus ac Plenarius illarum Administrator, arg. c. Licet 2. De Prabend. in 6.* deinde; quòd Solennitates omnes introductæ
P aut

aut firmatae sint Decretis Conciliorum, quae Papa sunt inferiora *can. Nemo, can. Cuncta per Mundum* 9. q. 3. aut Summorum Pontificum ipsius Pauli & Paris cum eo potestatis Praedecessorum, Constitutionibus: inferior autem Superiorem ligare nequeat, *can. Inferior, dist. 21. & c. Cum inferior* 16. de Majorit. & Obed. & par etiam parem; cum in eum non habeat imperium per text. *c. Innotuit. 20. §. Quamvis, de Electione & l. Nam & Magistratus* 4. ff. De recept. Arbitr. Legalis aut Canonicae dispositionis obligatione constringere non possit, Barthol. Perett. in Extravag. *Ambitiosa* cit. V. Praedecessorum n. 5.

13 Rationibus his, in utramque partem allatis, Nos aliquid tribuendum: & de Controversia, distinctionis ope, existimamus pronuntiandum. Et primò quidem cum *citt. Quaranta* n. 7. in fine, Marc. Ant. *Genuesi* cap. 106. n. 6. & Donato *quest. 26. n. 3.* etiam post Constitutionem Paulinam, pro irrita nullaque habendam censemus quamcunque rerum Ecclesiae Immobilium Alienationem, quam non exigit Necessitas, neque Utilitatis aut alia justa causa suadet, etiam cum Consensu Apostolico factam, propter defectum Voluntatis: imò & Potestatis.

14 Illius quidem sive Voluntatis approbandi Alienationem faciendam sine justa causa: hanc enim exigere, & an justa causa subfit, cognoscere Papa solet, praevia delegatione in Personas aliquorum, in Dignitate Ecclesiastica constitutorum: qui inquirent, an Alienationis concessio cedat in evidentem Ecclesiae Utilitatem: & si ita apparuerit, interposito Decreto, nomine Sedis Apostolicae ad illam assensum praestent, Riccius in *Praxi decis. 94.* & Barbosa *citt. alleg. 95. n. 71.* Neque in Ecclesiarum praedudicium vel damnum quidquam concedere intendit, aut praesumitur; cum, quidquid agitur à Papa, benè sanctèque agi, & Suprema ejus Authoritas, non nisi exigente aut suadente justà causà, interponi censeatur: atque insuper in terris licitum non sit, de Sedis Apostolicae Judicio judicare, *can. Neminè* 17. q. 4. vel ipsius sententiam retractare propter Primatum, Ro-

manz

manæ Ecclesiæ in Beato Petro divinitus collatum, ut advertit Præpositus in *can. Lege. dist. 10. apud Redoanum, de Reb. Eccles. non alien. Rubr. 30. casu 4. n. 43.*

Hujus autem, siue Potestatis saltem Ordinariæ; quia, si-
cut res Ecclesiæ sine causa alienando: ita etiam sic faciendas ea-
rum distractiones approbando, graviter peccat; quòd rerum Ec-
clesiæ principalis quidem Administrator sit; sed tamen eas tenea-
tur conservare, pro promovendo ex ipsarum fructibus & pro-
ventibus cultu Divino, Ministrorum salarijs, alimentis paupe-
rum, aliisque Ecclesiarum & egentium necessitatibus vel usi-
bus, juxta *can. 1. can. Sacrorum, can. Aurum & c. 12. q. 2.* & illud
Christi: *Petere pascere Oves meas, Joan. 21.* non pro libitu voluntatis
sue dissipare vel usurpare possit.

Confirmatur; quia ad hoc in Ecclesia Romana, præ alijs
immediatè ipsi subjecta, cavendum ex Pij V. Motu proprio, ex
certa Scientia, & de Apostolicæ potestatis Plenitudine, atque de
S. R. E. Cardinalium in Consistorio secreto Consilio, & Vna-
nimi Consensu 4. Calend. Aprilis 1567. edito, memorati Car-
dinales singuli, imprimis in sua ad ejus Dignitatis Eminentiam
promotione & assumptione Pilei, se terras & loca quæcunque
ad Jus, Proprietatem, & Dominium Sedis Apostolicæ perti-
nentia, ad eamque devoluta & ejus Camerae incorporata, non
alienaturos, aut in eorum Alienationem consensuros: deinde,
Sede Apostolica Vacante, in Conclavi de eadem Constitutio-
ne, per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem elige-
tur, inviolabiliter observandâ, Juramentum præstant. Idem,
qui ad summi Pontificatus fastigium evehitur, post suam As-
sumptionem promittere ac jurare: & hujusmodi promissio-
nem ac juramentum, post suam Coronationem specialibus li-
teris ejus Confirmatorijs iterare debet, vi ejusdem Constitutio-
nis Pianæ, à Gregorio XIII. Sixto V. & Innocentio IX. innova-
tæ & confirmatæ, ut refert. Franc. Leo *Theaur. Fori Eccles. p. 1.
cap. 15. n. 20. & 25.*

- 17 Secundò, de Jure invalidam censemus Alienationem factam ex justa quidem causa & cum Consensu sive Licentia Apostolica: quæ ad petitionem atque informationem solius Prælati vel Rectoris alienantis: & non, ut moderna Praxis habet, causæ cognitione inquisitioneque per Delegatos præmissâ, est impetrata, propter *Extravag. cit. text.* ex eoque desumptam rationem dubitandi pro Affirmativa; quia per hujusmodi consensum Apostolicum non satis consulitur indemnitati Ecclesiarum: & propter hanc Antiquo Jure præscriptarum Solennitatum defectus non suppletur. De jure dictum est, propter memoratam Praxin & modernum stylum Curia Romanæ, harum defectum abunde suppletis: & illarum indemnitati satis consulentis. Unde
- 18 Tertiò, cum *citt. Quaranta n. 7. Donato n. 2. & Corrado Prax. dispens. Apostol. lib. 9. cap. 1. n. 22* pro valida habendam censemus Alienationem, quæ facta est ex justa causa & interveniente absolutâ licentiâ Sedis Apostolicæ, legitime & absque ob-vel subreptione impetratâ, & Motu proprio atque ex certa Scientia interpositâ; cum propter rationem allatam pro Negativa: tum verò; quia, quòd Prælati inferiores res inutiles exiguas, aut Ecclesiæ onerosas absque ulla Solennitate alienare possint, habent ex concessione & licentia Papæ, *can. Terrulas. can. sine exceptione §. Item domus 12. q. 2.* qui, propter supremam & plenissimam, quam habet, rerum Ecclesiasticarum Potestatem, sanare potest omnes Nullitates, ex quacumque Constitutione Ecclesiastica provenientes, si ejus Licentia vel actûs Confirmatio Motu proprio, vel de suæ potestatis Plenitudine fiat, ut à Rota decisum, resti est Donatus *l. cit.*
- 19 In specie autem Consensus & authoritas Apostolica tollit necessitatem tractatûs Capitularis, secundum *citt. Quarantam n. 7. & Pirrhing n. 55.* cum ejus defectum abunde suppleat cognitio de evidentia Utilitatis, quam Alienatio Ecclesiæ præfertur allatura: quæ Delegatis in Partibus committi solet, prius

priusquam alienandi Licentia Apostolica indulgeatur, Franc. Leo *cit. cap. 15. n. 47.* uti etiam Consensus immediati Superioris, secundum eosdem & Redoanum *Rubr. cit. casu 2. n. 5.* idem enim operatur Rescriptum & Auctoritas Principis, quod operatur Interventus & Decretum Inferioris, Baldus *in l. Illud C. Quando Decreto opus non est: & habens verbum Superioris, non indiget verbo Inferioris*, ut idem loquitur *in Summa l. cit.*

Eadem ferè ratio est Subscriptionis & Consensus Capitularis; quia illius, saltem ad valorem, necessitatem passim sustulit Consuetudo, juxta dicta, *art. & n. 4.* cujus non major vis est, quam Legislatoris, ex cujus voluntate ea vim habet Juri Positivo derogandi *arg. c. fin. de Consuet. & l. De quibus ff. de LL. Panormit. in c. fin. cit. n. 1. & Rochus de Curte in Enarrat. c. Cum tantò, de Consuet. sect. 4. n. 24.* Iste autem (sicut etiam illa) introductus est Jure solum Ecclesiastico: quo Papam non ligari constat ex dictis, & pronuntiato Baldi, illum *supra jus contra Jus & extra jus Positivum esse, asserentis in c. Cum super, de Causa poss. & propr. n. 1.*

Præter alios tamen *civ. Quaranta & Wagnereck* advertunt, si licentia Papæ non absoluta, neque ex certa scientia &c. sed cum Clausula conditionata, *Si ita est*, concederetur, defectum Solennitatum, & præsertim consensus Capitularis, ut notat Donatus *q. cit. n. 3.* non suppleri: ac proinde sine illis celebratum Alienationis contractum invalidum fore: sicut sine illis non valet, in locis, ubi Constitutio Paulina usu non est recepta, Vnde

Tertia, eaque minimè levis momenti & expeditæ resolutionis Controversia oritur, an *Extravag. Ambitiosa cit.* usu sit recepta? Hac enim in re admodum variant DD. nam Quaranta in *Summa Bullar. V. Alienatio, n. 48.* & Corradus *Prax. dispens. Apostol. lib. 9. cap. 1. n. 7.* volunt, eam per totum Orbem usu esse receptam (recipiendam fortassis melius dixissent) integraliter & secundum omnes suas partes, etiam quoad pœnas extrinsecas Censurarum. De ejusdem viridi observantia in Vrbe

Romana, ex qua quotidie literæ Apostolicæ super rerum Ecclesiasticarum Alienationibus emanant, & in toto Ecclesiæ Statu, Alphonf. à Leon. *De Censur. Recollect.* 4. V. *Alienatio.* In Archiepiscopatu Mediolanensi, Bonacina *Tract. de Alienat.* p. 5. n. 4. In Civitate & Diœcesi Florentina, Ant. de Petra *de Jurisdic. Episc. Tract. & cap.* 2. n. 10. In tota Italia, & Neapolitano, Lusitanix & Hispanix Regnis, Marc. Ant. Genuens. *Prax. Curix Neapol. cap.* 75. n. 1. Melch. Phæbus Lusit. *Decis.* 88. n. 18. & Barbosa *de Off. & potest. Episc. alleg.* 95. n. 49. testantur: etsi apud istum Covarruvias, an ea recepta sit apud Hispanos, multoties in Controversiam asserat adduci.

24 Contrà, eam non ubique, Sylvester V. *Alienatio q.* 15. *in fine* aliisque relatis Sarmiento *de Redit. Eccles.* p. 1. cap. 3. n. 20. Extra Italiam nullibi gentium, præsertim quoad Locationes Zypæus *Analys. Jur. Pontif. Tit. de Reb. Eccles. alien.* n. 2. Quoad easdem & privationem Beneficiorum, & absolutè ex toto nullibi: & quamvis quoad dispositionem principalem & intrinsicam Nullitatis in multis: in paucis tamen locis, quoad extrinsecas Excommunicationis Suspensionis &c. pœnas, usu receptam, asserit Navarrus, *de Censur. Eccles. cap.* 27. *Excommunicat.* 25. n. 150.

25 Quam sensûs DD. & locorum usûs varietatem ponderantes Sairus *de Censur. lib.* 3. cap. 22. *Excommunicat.* 8. *in fine* & Guttierrez *22. Canon. lib.* 1. cap. 8. n. 9. docent, consulendam Praxin & Consuetudinem locorum ac Provinciarum: eaque standum. Hanc præcipuè spectans Wagnerbeck *in ejus Exegesi V. Inconsulto* existimat, validas in multis locis videri Alienationes, quæ sine Summi Pontificis consensu fiunt, præsertim à Principibus Ecclesiasticis Germanix nostræ: qui propter hanc causam, alicubi, saltem in non magni præjudicii Alienationibus, ad Papam recurrere non solent, etsi id facere tutius esset. Eandem Praxin respiciens Lud. Engel, *Colleg. Jur. Canon. lib.* 3. *tit.* 13. n. 15. asserit, in Germania aliisque ab Italia remo-

remoris Provinciis, ex quibus ad Sedem Apostolicam difficilio^r est recursus, ex Consuetudine alicubi Prælatos non Exemptos pro alienandi licentia, non ad illam & Papam, sed ad Episcopos suos recurrere: eamque causâ cognitâ, ab istis in Ditionibus Belgicis concedi, testis est Zypæus *l. cit.* Consuetudinem verò, quâ Episcopi & Abbates Exempti, Jurisdictionem quasi-Episcopalem in suis Monasterijs obtinentes, in Alienatione vulgarij, & minoris æstimationis Prædiorum alterius Superioris consensum non requirunt, ex communibus & receptis principijs propugnat *cit. Engel n. 24.* Vnde ulterius

Quarta, eaque non minoris, quàm prior, momenti & 26
difficultatis Controversia oritur, an, & quomodò dictæ Constitutionis Paulinæ non usus in Episcopis & Abbatibus possit excusari? Ratio dubitandi est; quia ex una, singuli, qui à Sede Apostolica confirmantur, in sua Consecratione vel Benedictione, in sequentia verba jurant: *Possessiones ad Mensam meam, vel ad Monasterium meum, pertinentes non vendam, neque donabo, neque impignorabo, nec de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu Capituli Ecclesie mee, vel Conventus Monasterij, inconsulto Romano Pontifice: eique Juramento addunt: Et si ad aliquam Alienationem devenero, pœnas in quadam super hoc edita Constitutione, scilicet Extravag. Ambitiosa, contentas, eo ipso incurrere volo, ut habetur in Pontificali Romano p. 1. Tit. de Consecrat. Episcopi & Benedictione Abbatis: ex altera verò parte servandum est omne Juramentum, quod non vergit in dispendium salutis æternæ, nec redundat in alterius præjudicium vel detrimentum: & multò magis, quod est de re honesta, aliàs debita & in Ecclesie vel Monasterij bonum redundante, juxta Regulam c. Quamvis, de Pactis in 6. c. Cum contingat. 28. de Jure Jurando & c. Licet 2. eodem Tit. in 6.*

Hujus Argumenti vim in favorem Prælatorum, ut enervet 27
Wagnereck in Exegesi Extravag. cit. V. Inconsulto. respondet Juramento illo plus non promitti, quàm quòd sine consensu illo

illo ad nullam Alienationem devenire velint, nisi in casibus Antiquo jure permisis: ac proinde, cum Ecclesiæ Necessitas vel evidens Utilitas Alienationem postulat, rem Ecclesiæ vel Monasterij, præmisso Tractatu & obtento consensu Capitulari, à Prælato alienari posse, quin agat contra Juramentum; quia casus iste Antiquo Jure est permissus. Atque sic Episcopale Juramentum à JCT is Romanis, super hac re à quodam Germaniæ Episcopo consultis, ante complures annos asserit explicatum.

28 Sed Responso ista non minùs difficilis est, quàm ratio, cui ipsam cit. Autor opponit; quia relatum Juramentum etiam se extendit, imò comprehendit casus, quibus rerum Ecclesiæ Immobilium & Pretiosarum Alienatio ordinariè & licitè à Prælatis facta fuit: ac proinde eos, quibus Alienatio ex justa causa & cum Solennitatibus fit; cum quia Juramentum ad requirendum Consensum Apostolicum obligat casu, quo intervenit consensus Capitularis, præcipua Antiqui Juris Solennitatum, ut colligitur ex ejus tenore, & justa causa; quia Alienationes sine justa causa etiam cum Licentiâ & Consensu Papæ non sunt faciendæ, imò in eo Papa non præsumitur consentire; cum Licentiæ & consensui suo præmittere soleat accuratam cognitionem de Veritate & Justitia causæ alienandi: ut dictum n. 17. tum verò; quia casus Alienationum Antiquo Jure cum Solennitatibus permissarum comprehendit Constitutio Paulina: ad quam Prælatorum Juramentum referri, iterum patet ex ejus tenore. Et denique etiam; quia prædictum Juramentum, si non comprehenderet casus Alienationum, quæ ex justa causa & cum Solennitatibus fiunt, parum aut nihil operaretur & contra finem perejus introductionem intentum, non constringeret potestatem Prælatorum; cum rerum Ecclesiasticarum, quascunque priùs poterant, Alienationes facere, non obstante Juramento, sine consensu Apostolico possent.

29 Quare Episcopos & Abbates vi relati Juramenti, ad consensum

consensum Apostolicum requirendum obligari existimamus in omnibus casibus, quibus ille requirendus est vi *cit.* Constitutionis Pauli II. Vnde, sicut ista, ita etiam dicto Juramento non obstante, non tantum Feudalem & Emphyteuticum Contractum, tribus casibus illius textu expressis, celebrare: sed etiam res Ecclesie damnosas, inutiles, & modicas (aut saltem in Germania aliisque partibus ab Italia remotioribus, non magni momenti) & in casibus supra relatis alienare sine Apostolico consensu possunt, Panormit. *in c. Ut super, cit. n. 15.* Sylvester V. *Alienatio, quest. 6.* Azor. *p. 2. Instit. lib. 9. cap. 1.* Lessius *lib. 2. de I. & I. cap. 24. n. 64.* quia tales Alienationes in Juramento non comprehenduntur. Contra res Immobiles (saltem magni momenti) sine consensu Apostolico alienare, etiam in casu licito, & cum consensu Capituli, volentibus Episcopis aliisque Prælati, qui vigore Literarum Apostolicarum consecrantur, sicut *cit.* Constitutio, ubi usu recepta est, ita etiam Juramentum obstat, ut præter *cit.* DD. docent Navarrus *de Alienat. rer. Eccles. n. 14.* Laiman, *lib. 3. Tract. 4. cap. & n. 10.* & Pirrhing. *Method. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 13. n. 57.* propter rationem supra allatam.

In praxi, etsi difficilem censeamus, non tamen rejiciamus alteram Responsionem: quæ eidem argumento occurrit *cit.* Wagnereek, asserens, in Juramento, quo Episcopi, si quando ad Alienationem inconsulto Papa devenerint, se obnoxios fore profitentur Pænis, in Paulina Constitutione sive *Extravag. Ambitiosa cit.* contentis, subintelligi hanc tacitam conditionem: *Si, vel quatenus Extravag. hujusmodi, usu sit recepta:* cujus rationem eam reddit; quod Juramento illo Prælati se non obligent ad servandam Legem, quæ in sua Provincia usu non recepta, aut non usu, vel contraria Consuetudine est abrogata. Sed etsi hæc in Episcopis procedant: Abbatibus tamen aliisque Regularibus, Immobilia alienaturis, licentiam S. Congreg. Card. Trid. Interpp. hodie necessariam, patet ex *art. 5. n. 15.*

Q

ARTI-